

Streszczenie ekspertyzy

Skutki potencjalnego wycofania wybranych substancji czynnych dla upraw polowych i sadowniczych w Polsce

Autorzy ekspertyzy – panel ekspertów:

Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy
w Poznaniu

Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy, Terenowa
Stacja Doświadczalna w Toruniu

Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu

Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Kleffmann Group

Kleffmann Group

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu.

W czasie przygotowywania ekspertyzy konsultowano jej wyniki z przedstawicielami następujących organizacji rolniczych:

Krajowa Rada Izb Rolniczych

Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych

Związek Sadowników RP

Krajowe Stowarzyszenie Plantatorów Czarnych Porzeczek

Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych

Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego

Polski Związek Producentów Ziemniaków i Nasion Rolniczych

Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych

Polski Związek Producentów Kukurydzy.

Kluczowe wnioski

W przypadku wycofania z rynku wybranych substancji czynnych, które rozpatrywano w niniejszej ekspertyzie, należy oczekiwać wielu skutków o charakterze negatywnym. Do najważniejszych z nich można zaliczyć:

1. **Wzrost odporności patogenów** wynikający z mniejszej rotacji substancji czynnych w ochronie roślin, co przyczyni się między innymi do zwiększenia zagrożenia mykotoksynami.
2. **Większe zużycie środków ochrony roślin**, w stosunku do obecnego, spowodowane zwiększoną liczbą zabiegów, co bardziej obciąży środowisko. Czynnikiem ten będzie oddziaływać szczególnie silnie przy środkach owadobójczych, w przypadku definitywnego wycofania większości neonikotynoidów i braku zapraw nasiennych. Konsekwencją będzie większe obciążenie dla środowiska spowodowane zabiegami chemicznymi.
3. **Zmniejszenie wielkości oraz jakości uzyskiwanego plonu** w uprawach polowych i sadowniczych, wywołany mniejszą skutecznością chemicznej ochrony roślin.
4. **Zwiększenie kosztów produkcji rolniczej** wynikające ze stosowania większej liczby zabiegów oraz wyższych cen środków opierających się na alternatywnych (pozostających na rynku) substancjach czynnych.
5. **Niższe dochody gospodarstw rolnych** wywołane wyższymi kosztami ochrony oraz niższym plonowaniem i pogorszeniem jakości uzyskiwanych plonów.
6. **Rosnące zagrożenie stosowania środków ochrony roślin niezgodnie z prawem**, np. stosowanie substancji czynnych w uprawach, dla których nie mają one rejestracji.
7. **Wzrost zagrożeń związanych z nielegalnym importem** środków ochrony roślin do Polski oraz **wprowadzaniem produktów podrobionych** o nieznanym składzie i pochodzeniu.

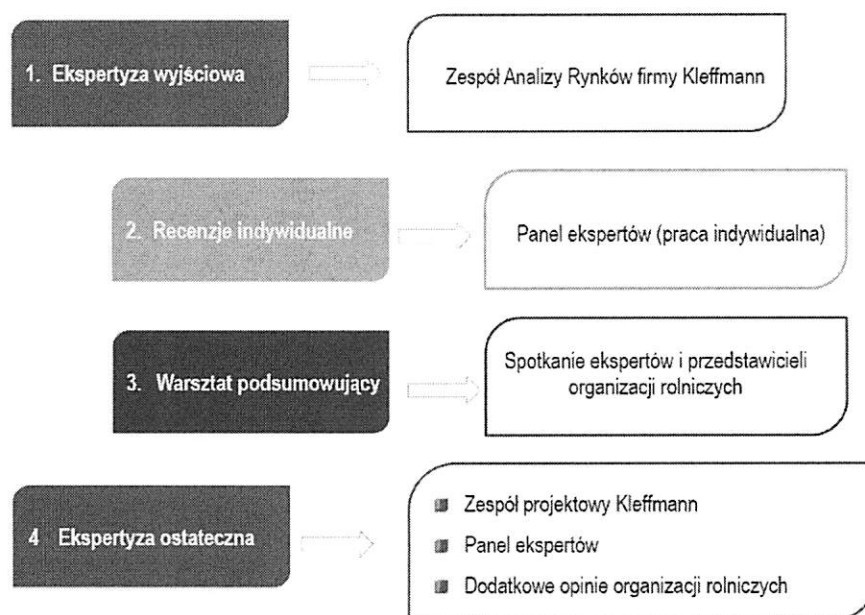
Dane

Skutki potencjalnego wycofania substancji czynnych ze względu na kryteria dla zaburzaczy hormonalnych (załącznik ekspertyzy)

UPRAWY	STRATA PLONU	STRATA JAKOŚCI PLONU	WZROST KOSZTÓW PRODUKCJI
Jabłonie	10-50%	10-50%	3-7%
Czarna porzeczka	10-50%	10-50%	8-10%
Rzepak	10-40%	10-30%	13-26%
Buraki cukrowe	10-50%	10-50%	12-15%
Ziemniaki	10-50%	10-50%	5-9%
Pszenica	5-20%	10-70%	12-18%
Kukurydza	5-15%	0-10%	2-12%

Dodatkowe informacje

- W przygotowaniu ekspertyzy wykorzystano podejście eksperckie (metoda delficka). Wybór podejścia był podyktowany złożonością problemu oraz brakiem badań o charakterze ilościowym, które pozwalałyby określać skutki wycofania wybranych substancji czynnych.
- Uwzględnione w ekspertyzie substancje czynne (w sumie 75 substancji) są zagrożone wycofaniem, ze względu na toczące się dyskusje regulacyjne w Unii Europejskiej (zaburzacze hormonalne, neonikotynoidy, odnowienie zezwoleń, itp.), ale jak dotąd nie podjęto decyzji o ich definitywnym usunięciu.
- Listę substancji zagrożonych wycofaniem zaczerpnięto z brytyjskiego opracowania *Crop Protection Technology: The Effect of the Loss of Plant Protection Products on UK Agriculture and Horticulture and the Wider Economy*, przygotowanego przez The Anderson Center na zlecenie: Agricultural Industries Confederation, Crop Protection Association oraz National Farmers Union. Ww. listę oparto na kilku brytyjskich raportach rządowych.
- Przygotowanie ekspertyzy odbywało się w czterech etapach. W pierwszym etapie sporządzono ekspertyzę wyjściową, którą opracowano na podstawie wyników badań panelowych prowadzonych w Polsce przez firmę Kleffmann. Badania dotyczą praktyki stosowania środków ochrony roślin w uprawach polowych oraz sadowniczych. Następnie eksperci lokalni przeprowadzili niezależne recenzje ekspertyzy. Ekspertyzę wyjściową wraz z wynikami recenzji poddano dyskusji w trakcie warsztatów podsumowujących, które odbyły się 1 grudnia 2015 r. w Warszawie. W czasie warsztatów przeprowadzono także konsultacje z przedstawicielami organizacji rolniczych. Opracowanie ostatecznej wersji ekspertyzy wykonał zespół projektowy firmy Kleffmann, przy wsparciu ekspertów i organizacji rolniczych.

- Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin zleciło wykonanie ekspertyzy, jednak nie miało wpływu na dane przygotowane przez jej autorów.